

Betænkning afgivet af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 0. marts 2006

3. udkast
betækningsbidrag og optrykte svar

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække

(Afbrænding af husdyrgødning, offentliggørelse af gødningsregnskaber m.v.)

[Af fødevareministeren (Hans Christian Schmidt)]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. november 2005 og var til 1. behandling den 17. november 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og fødevareministeren sendte den 5. juli 2005 dette udkast til udvalget, jf. FLF alm. del – bilag 266 (folketingsåret 2004-05, 2. samling). Den 9. november 2005 sendte fødevareministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 57 spørgsmål til fødevareministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

10 af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

□

Et *mindretal* i udvalget (S, RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Såfremt ændringsforslagene ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Socialdemokratiet, Det Radikal Venstre og Socialistisk Folkeparti er meget positive over for ny miljøteknologi og ønsker generelt at fremme miljøteknologi, der kan løse eller mindske eksisterende

de eller fremtidige miljøproblemer i Danmark og globalt. Ofte vil dette også samtidig føre til skabelsen af arbejdspladser i det danske erhvervsliv til gavn for det danske samfund og herunder især de danske lønmodtagere.

Ud fra dette generelle udgangspunkt støtter disse partier, at der lovgivningsmæssigt etableres hjemmel til introduktion af en ny type teknologi, nemlig afbrænding af fraktioner af husdyrgødning. Partierne er også af den generelle opfattelse, at introduktion af en sådan type miljøteknologi selvfølgelig skal resultere i en gevinst for miljøet samtidig med, at der skal være incitamenter for det pågældende erhverv (i dette tilfælde landbruget) til at fremme udbredelsen af teknologien.

Det kunne have været tilfældet med nærværende lovforslag, hvis regeringen havde udformet lovforslaget i tråd med bemærkningerne fra sin egen arbejdsgruppe, der i rapporten »Rapport fra arbejdsgruppen om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« blandt andet konkluderer, at afbrænding af fiberfraktionen til energiproduktion *med en uændret husdyrproduktion* vil kunne medføre positive effekter for miljøet.

Desværre har regeringen har med lovforslaget valgt at åbne op for anvendelse af den nye teknologi på en meget uhensigtsmæssig måde. Med lovforslaget er vejen banet for, at denne nye type miljøteknologi introduceres, uden at det medfører gevinster for miljøet, og på en sådan måde at landmanden får mulighed for at øge sin produktion. Regeringen har med dette lovforslag alene taget udgangspunkt i erhvervets interesse i en forøget produktion og hverken i samfundets interesse i en lavere miljøbelastning eller i naturens tålegrænser. S, RV og SF vil derimod sikre, at ny miljøteknologi – herunder afbrænding af husdyrgødning – kan give anledning til gevinster for både miljø og erhverv.

Efter partiernes opfattelse risikerer ministeren hermed at spænde ben for yderligere forsøg på at nedbringe landbrugets miljøbelastning. Dette bør selvfølgelig blandt andet ske gennem udnyttelse af (ny) miljøteknologi.

Dertil kommer, at lovforslaget giver ministeren hjemmel til at tillade afbrænding af ubehandlet husdyrgødning. På nuværende tidspunkt og med det nuværende vidensgrundlag ønsker partierne alene, at lovforslaget skal give mulighed for afbrænding af forarbejdet husdyrgødning. På denne måde udnyttes gødningsværdien fortsat, og dermed undgås ekstra anvendelse af handelsgødning, og samtidig fremmes udbredelsen af biogas- og gylleseparationsanlæg.

S og RV støtter derfor de af SF stillede ændringsforslag, idet disse efter S's og RV's opfattelse løser to meget vigtige problemer ved det foreliggende lovforslag: For det første sikres det, at det kun er forarbejdet husdyrgødning, der kan afbrændes. For det andet sikres det, at lovforslaget ikke i sig selv er anledning til produktionsudvidelser. Dette sidstnævnte støtter S og RV, indtil der foreligger en afklaring af, hvorledes gevinsten ved at introducere denne nye teknologi skal fordeles mellem henholdsvis miljøet og erhvervet. S's og RV's støtte til dette ændringsforslag skal således ses som et værn imod den situation, hvor afbrænding af husdyrgødning ikke giver nogen miljøgevinst overhovedet, men alene resulterer i en forøget husdyrproduktion. Spørgsmålet om, hvordan der udarbejdes en hensigtsmæssig balance i fordelingen af gevinsten mellem henholdsvis erhverv og miljø, er partierne selvsagt indstillet på at drøfte med ministeren, men sådanne drøftelser har ministeren desværre ikke taget initiativ til.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Enhedslisten præciserer, at ifølge nærværende lovforslag vil afbrænding af husdyrgødning lovliggøres, og det vil blive muligt at tillade landmændene at holde flere dyr – svarende til den afbrændte gødning. Fødevarerministerens svar på L 62 – spørgsmål 40 viser, at ministeren bifalder brugen af denne bemyndigelse.

Lovforslaget tillader i princippet både afbrænding af fiberfraktionen fra den separerede gylle og afbrænding af ubehandlet husdyrgødning, selv om det kun er afbrænding af fiberfraktionen, der har været efterspurgt. Eneste krav til forbrændingen er, at den foregår på et miljøgodkendt forbrændingsanlæg, og at forbrændingsdirektivets grænseværdier for skadelige stoffer i røgen overholdes.

Gødning er en ressource – ikke affald

Husdyrgødning er en ressource. Den bringer ikke bare næringsstoffer til planterne, den bidrager også med organisk stof, der fungerer som livsgrundlag for en varieret flora og fauna i dyrkningsjorden, som igen kan bidrage til, at der opnås en positiv effekt på sygdomsangreb på planter, som Danmarks Jordbrugsforskning redegør for i svaret på L 62 – spørgsmål 45.

Overgangen til gyllestalde, der ikke kan drives med brug af strøhalm, har allerede frarøvet husdyrene deres velfærd og jorden en stor del af det organiske stof. Tilladelsen til at afbrænde gyllen og erstatte med kunstgødning og/eller flere husdyr, giver denne udvikling endnu et skub i den forkerte retning.

Regeringen henviser til, at der med tilladelsen til afbrænding af gylle er tale om indførsel af en miljøvenlig teknologi. Dette er ikke tilfældet.

Rapport om afbrænding misbruges

Rapporten fra arbejdsgruppen »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning«, jf. L 62 - bilag 2, behandler afbrænding af fiberfraktionen fra svinegylle. Den konkluderer udelukkende ud fra den forudsætning, at der ikke følger en ret til at holde flere husdyr i forbindelse med gylle afbrænding. Nærværende lovforslag er, som nævnt i indledningen, mere vidtgående end forudsætningerne i rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning«. Alligevel tager regeringen denne rapport til indtægt for, at lovforslaget vil føre til miljøgevinster.

Ikke en miljøteknologi

Derudover giver rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« et systematisk skønmalet billede af, om det vil være en miljøgevinst at fjerne gyllen ved at brænde den af. Det sker f.eks., når gylleafbrænding sættes i forhold til den nuværende udbredte landbrugspraksis, hvor der tabes store mængder næringsstoffer, fordi gødningen betragtes som affald. Man burde i stedet have valgt at måle effekten af afbrænding af gylle set i forhold til andre udviklingsmuligheder for landbruget, som Folketinget også kunne vælge at prioritere.

Enhedslisten har i mange år foreslået en udviklingsmodel, der fremmer et landbrug, som holder hus med næringsstofferne. Således bygger blandt andet beslutningsforslag nr. B 186 fra folketingsåret 2000-2001 om afgift på landbrugets kvælstoftab og CO₂-afgift på salg af kunstgødning og beslutningsforslag nr. B 66 fra folketingsåret 2003-2004 om afgift på landbrugsbedrifters kvælstoftab samt CO₂-afgift på kvælstofgødning på, at give landmændene et økonomisk incitament til at udnytte gødningsstofferne bedst muligt og med de mindste tab. Det kan gøres ved at lægge afgift på kvælstoftab, hvor tabet opgøres som forskellen mellem kvælstofmængden i indkøbt gødning og foder i forhold til kvælstoffet i de producerede produkter og husdyrgødning. Tillades det at brænde gødning af, vil landbruget blive mere ligeglad med at holde hus med gødningen, og det vil i sig selv have en meget afgørende virkning på, hvor meget der tabes til naturen.

I rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« sammenlignes kvælstofudvaskning fra marker gødet med kunstgødning, som erstatter afbrændt gylle (sættes til at udvaske 30 pct. af kvælstoffet) med gylle-gødede marker (sættes til at udvaske 40 pct. af kvælstoffet). Man kunne også have valgt, at sammenligne med kvælstofudvaskning hos økologer, som generelt vil være langt mindre, fordi de har stort incitament til at holde på kvælstoffet i husdyrgødningen

Dertil kommer, at rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« ikke inddrager miljøproblemer, som man ikke er i stand til at sætte tal på.

Det drejer sig først og fremmest om tabet af organisk materiale i dyrkningsjorden og den deraf følgende nedbrydning af muldlaget, som dog erkendes.

Energiforbruget, til at erstatte husdyrgødning med kunstgødningskvælstof og til transport af gyllen samt de derfra kommende drivhusgasser, indregnes ikke.

Rapporten »Om afbrænding om afbrænding af husdyrgødning« slår sig til tåls med, at Danmark kan producere mere NOx og samtidig overholde det NEC direktiv, Danmark har forpligtet sig på, som om det er anbefalelsesværdigt bare at fylde op med forurening til denne grænse.

De økonomiske beregninger inddrager i øvrigt ikke udgifter til røgnrensingsforanstaltninger.

Af svaret på L 62 – spørgsmål 13 kan det udregnes, at det kun er en lille del (omkring 5 pct.) af kvælstoffet i den gødning, der er afbrændt, som må komme ud af skorstenen som det forurenende NOx-N, når forbrændingsdirektivet skal overholdes. Det vil sandsynligvis være teknisk set meget svært og dyrt, og det vil lægge et stort pres på forbrændingsanlæggene, for at finde veje til at overholde ånden i forbrændingsdirektivet. Derfor er der udsigt til et slagsmål mellem forbrændingsanlæg og miljømyndigheder om luftforurening, der falder ned som sur regn og gødning til naturen, når gyllen brændes af. Enhedslisten afviser altså, at der er tale om brug af en miljøvenlig teknologi. De større svinefabrikker vil betyde mindre opmærksomhed på det enkelte svin, og flere svin vil få et dårligt liv.

Folketinget burde koncentrere kræfterne om at nedsætte forureningen fra husdyrproduktionen, fordi naturens bæreevne allerede nu er langt overskredet de fleste steder i landet. Danmark skal heldigvis overholde Vandrammedirektivet om få år, men det vil så føre til, at staten skal udbetale erstatninger til husdyrproducenter, hvis tilladelser skal eksproprieres. Dyrevelfærden i staldene og under transport er under al kritik, og det kan kun blive tilsvarende værre af, at der gives tilladelser til at udvide husdyrproduktionen under de nuværende forhold.

Regeringen er endvidere på vej med ændringsforslag til lov om landbrugsejendomme (landbrugsloven), jf. FLF alm. del – bilag 206, der ligeledes vil give nye muligheder for at udvide husdyrproduktionen.

Endelig skal nærværende lovforslag ses i sammenhæng med, at skatteministeren har bebudet at ville fremsætte et lovforslag, der skal sænke afgiften på forbrænding af affald, når det drejer sig om gødning, som nærværende lovforslag altså gør til affald.

Enhedslisten kan i forlængelse af ovenstående ikke støtte lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et \diamond-tal (S):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, lov om landbrugsejendomme og lov om miljøbeskyttelse

(Afbrænding af husdyrgødning, offentliggørelse af gødningsregnskaber m.v.)«.

[Konsekvens som følge af ændringsforslag nr. 4]

Til § 1

2) I den under *nr. 2* foreslåede § 11, *stk. 4, 2. pkt.*, indsættes efter »kvælstof i« ordet: »forarbejdet«.

[Kun kvælstof i forarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet]

3) I den under *nr. 3* foreslåede § 11, *stk. 7*, udgår to steder: »husdyrgødning og«

[Kun kvælstof i forarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet]

Nye paragraffer

4) Efter § 1 indsættes som nye paragraffer:

»§ 01

I lov nr. 435 af 9. juni 2004 om landbrugsejendomme, som ændret ved § 31 i lov nr. 535 af 24. juni 2005 og § 32 i lov nr. 542 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

1. Efter § 11 indsættes:

»§ 11 a. I sager om udvidelse af produktionen på landbrugsejendomme og bedrifter kan oplysninger om mængder af forarbejdet husdyrgødning afbrændt i et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, ikke indgå i myndighedernes vurdering af sagen.«

§ 02

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, som senest ændret ved lov nr. 572 af 24. juni 2005 foretages følgende ændring:

1. Efter § 12 indsættes:

»§ 12 a. Ved udvidelse af produktionen på husdyrbrug skal husdyrgødning afbrændt i et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald, behandles på samme måde som husdyrgødning, der udspreddes.««

[Godskrivelsen af afbrændt husdyrgødning, kan ikke medføre udvidelse af produktionen]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 2

Med ændringsforslag sikres det, at kun kvælstof i forarbejdet husdyrgødning, der afsættes ud af landet, kan fratrækkes i gødningsregnskabet.

Til nr. 3

Med ændringsforslaget sikres det, at kun kvælstof i forarbejdet husdyrgødning, der forbrændes i et miljøgodkendt anlæg, kan fratrækkes i gødningsregnskabet.

Til nr. 4

Ad § 01

Hjemlen til at fastsætte regler om husdyrhold og arealkrav fremgår af den tidligere landbrugslovs § 7, stk. 3. Denne hjemmel er, i medfør af § 52, stk. 2, i den gældende lov, videreført.

Med forslaget til § 11 a fastslås det, at muligheden for, at en jordbruger i sit gødningsregnskab kan fratække kvælstofindholdet i husdyrgødning, der afbrændes, ikke indebærer, at det kan indgå i myndighedernes vurdering af produktionsudvidelser i relation til opfyldelse af reglerne om husdyrhold og arealkrav, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 824 af 2. oktober 2002 om husdyrhold og arealkrav.

Ad § 02

Med forslaget til § 12 a fastslås det, at ved udvidelse af produktionen på husdyrbrug skal husdyrgødning afbrændt i et miljøgodkendt anlæg, der forbrænder affald i relation til reglerne i miljøbeskyttelsesloven, behandles på samme måde som husdyrgødning, der udspreddes. Dermed sikres det, at afbrænding af husdyrgødning ikke i sig selv giver mulighed for udvidelse af husdyrproduktionen.

*Jens Kirk (V) Karsten Nonbo (V) Torsten Schack Pedersen (V) nfm. Inger Støjberg (V)
Jørgen Winther (V) Christian H. Hansen (DF) fmd. Martin Henriksen (DF) Allan Niebuhr (KF)
Per Ørum Jørgensen (KF) Jens Peter Vernersen (S) Lene Hansen (S) Karen Hækkerup (S)
Bjarne Laustsen (S) Elisabeth Geday (RV) Ole Glahn (RV) Kristen Touborg (SF)
Per Clausen (EL)*

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1

Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 62

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra fødeministeren
2	Rapporten fra arbejdsgruppen om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning.
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 62

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om præciseringer i rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om en konkret kildehenvisning til forskning, der viser gyllensfiberfraktionens indhold af skadelige tungmetaller m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor mange tons kvælstof den gyllerøg, der falder ned på jorden vil svare til i bidrag til den danske natur, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvor i Danmark naturen vil have gavn af kvælstofbidraget fra gyllerøgen fra afbrænding af gyllefiber m.v., til fødeministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvor mange tons kvælstof det vil svare til i bidrag til den danske natur m.v., hvis 50 pct. af kvælstoffet i gyllerøgen falder ned på jorden, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvilken betydning det vil have for den danske natur, hvis 50 pct. af kvælstoffet fra afbrænding af gyllefiber fra 90 pct. af de danske svin bliver til kvælstofforbindelser, der falder ned i naturen, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om en ny driftsøkonomisk analyse som supplement til rapporten, »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvad det er for en katalysatorteknologi, der kan anvendes til at afbrænde gyllefiberen m.v., til fødeministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om der er monteret kvælstoffilter og katalysator på skorstenen til forbrændingsenheden på Maabjergværket m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om påstanden øverst på side 57 i rapporten, »Om afbrænding af

-
- fraktioner af husdyrgødning«, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om ministeren er enig i, at en del af formålet med afgiften på affaldsforbrænding er at fremme genbrug af ressourcer frem for afbrænding, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvordan ministeren vil forklare, at han vil nedsætte affaldsforbrændingsafgiften på ressourcen husdyrgødning, som har en lang række gavnlige effekter på jordens muldopbygning og biodiversitet, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om ministeren vil perspektivere den maksimale mængde kvælstof-gødning (NO_x), der i værste fald kan komme ud med gyllerøg inden for emissionskravene i EU's forbrændingsdirektiv m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvorfor landbruget skal have en ringere retsstilling end den, der fremgår af persondataloven, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvad der menes med bemærkningerne om, at »det foreslåede offentliggørelsesomfang udtrykker en generel politisk afvejning af de anførte miljøhensyn over for hensynet til de registrerede personer«, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om ministeren mener, at miljøhensyn går forud for borgernes retsstilling, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 17 spm. om oversendelse af kommissoriet for den arbejdsgruppe, der bl.a. arbejder med at bedømme fordele ved afbrænding af andre former for husdyrgødning end forarbejdet husdyrgødning, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 18 spm. om oversendelse af rapporten fra den arbejdsgruppe, der bl.a. arbejder med at bedømme fordele ved afbrænding af andre former for husdyrgødning end forarbejdet husdyrgødning, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 19 spm. om under hvilke betingelser ministeren vil udnytte sin bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kvælstof i uforarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 20 spm. om ministeren så vil udnytte sin bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kvælstof i uforarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om introduktion af ny miljøteknologi, nærmere bestemt afbrænding af fraktioner af husdyrgødning m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om baggrunden for, at ministeren under førstebehandlingen af lovforslaget alene begrundede lovforslaget med hensynet til at skaffe rammer og vækst for udvikling af landbruget m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om man efter ministerens opfattelse kan betegne afbrænding af fraktioner af husdyrgødning som »miljøteknologi« m.v., til fødevare-

-
- ministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, at enhver introduktion af og betegnelse af noget som værende »miljøteknologi«, skal være betinget af en reduceret miljøbelastning m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om at kunne fratække næringsstofindholdet i den afbrændte husdyrgødning i sit gødningsregnskab m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om årsagen til, at lovforslaget åbner op for afbrænding af ubehandlet husdyrgødning, når det ikke anbefales i arbejdsgruppens rapport, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om ministeren vil arbejde for, at der stilles krav om anvendelse af biogas- og gyllesepareringsanlæg m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om fordele og ulemper ved afbrænding af øvrige dele af tørstofholdigt husdyrgødning, f.eks. fjerkrægødning m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om sammenhængen mellem dette lovforslag og miljøministerens forhandlinger om en ny miljøregulering af dansk landbrug, og hvorledes disse to processer koordineres, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om baggrunden for, at lovforslaget åbner op for både eksport og import af husdyrgødning til forbrænding, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre en nyttiggørelse af askefraktionen på længere sigt, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, det vil resultere i en forøget anvendelse af handelsgødning, hvis afbrændingen resulterer i, at næringsværdien i gødningen ikke udnyttes, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvorvidt lovforslaget på nogen måde vil påvirke lugtgenerne fra staldene, jf. rapporten fra arbejdsgruppen »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning m.v.«, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvilke forholdsregler ministeren påtænker at tage, for at sikre, at der ikke ved eksport og import af husdyrgødning til forbrænding henholdsvis eksporteres eller importeres smitsomme sygdomme, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om der vil blive stillet krav om egenkontrol i forhold til såvel fiberfraktion som vådfraktion, der køres til forbrændingsanlæg, så der er bedre overblik over indholdet af bortført N og P, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om regeringen påtænker at ændre affaldsafgiften, og i bekræftende fald om ministeren så vil beskrive den påtænkte ændring, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om ministeren vil redegøre for, hvorfor det er problematisk at offentliggøre sager, hvori der er faldet dom, til fødevareministeren, og

-
- ministerens svar herpå
- 38 Spm. om, hvorfor der i forhold til offentliggørelse er forskel på sager, hvor der er faldet dom og sager, hvor der er modtaget administrative bødeforlæg, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om regeringen påtænker en tilsvarende ændring af Miljøministeriets husdyrgødningsbekendtgørelse således, at der sker en samordning med harmonireglerne, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om kvælstof i forarbejdet husdyrgødning forbrændes og fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvordan nyttiggørelse af restprodukterne fra forbrænding af fiberfraktionen reguleres i dag m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvad energiindholdet i 90 pct. af gyllefibrene fra de danske svin er, og hvor stor NO_x-fortrængningen, SO₂-fortrængningen og CO₂-fortrængningen er, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om afbrænding af gylle, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om gødning med organisk gødning gennem opbygning af jordens muldindhold, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om der er nogen automatisk sammenhæng mellem, at afbrænding af gylle kan fortrænge afbrænding af halm, og at halmen nedmuldes, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om energiudbyttet ved afbrænding af gylle m.v., til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om hvor stort energiudbyttet er ved afbrænding af den ubehandlede husdyrgødning, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om den energi, der skal til for at producere kunstgødning til at erstatte kvælstofindholdet i den afbrændte gylle, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om redegørelse for, hvorledes der føres kontrol med, at større forbrændingsanlæg overholder EU's emissionsdirektiv, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om rapporten fra den tekniske arbejdsgruppe om generel afbrænding af husdyrgødning, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om konsekvenser for lovforslaget, hvis betænkningssagens udskydes til rapporten fra den tekniske arbejdsgruppe om generel afbrænding af husdyrgødning foreligger, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at kvælstof i uforarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet, til fø-

- devareministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om, hvilke planer regeringen har for, gennem kombinationen af denne lov samt eventuelle efterfølgende ændringer i relevante bekendtgørelser, at give mulighed for udvidelser af husdyrproduktionen, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, garanti for at eventuelle efterfølgende ændringer i bekendtgørelser ikke medfører, at hele den potentielle miljøgevinst ved indførelse af denne nye teknologi, »spises« op af tilladelser til produktionsudvidelser, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm. om beskrivelse af scenarier, der belyser miljøeffekterne, hvis der (eksempelvis som en konsekvens af ændringer i bekendtgørelser) sker en forøget husdyrproduktion, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, ministeren vil belyse sammenhængen mellem det foreliggende lovforslag og aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti af 13. januar 2006 om ændring af landbrugsloven, til fødevareministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål og fødevareministerens svar herpå

Spørgsmålene og ministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S

Spørgsmål 6:

Hvilken betydning vil det have for den danske natur hvis 50 pct. af kvælstoffet fra afbrænding af gyllefiber fra 90 pct. af de danske svin bliver til kvælstofforbindelser, der falder ned i naturen?

Svar:

Det bemærkes, at rapporten »Om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning« ikke indeholder en anbefaling om at afbrænde 90 pct. af gyllefiberen fra danske svin, men at der i et notat fra Danmarks JordbrugsForskning (rapportens bilag A.4) er anført et regneeksempel, hvor potentialet for reduktion af drivhusgasser er estimeret, hvis 90 pct. af svinegyllen separeres og afbrændes.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at det er forbundet med stor usikkerhed at vurdere omfanget af en fremtidig anvendelse af afbrændingsteknikken. Der er for øjeblikket ikke noget der tyder på, at vi står overfor et teknologisk tigerspring, der vil give grundlag for, at 90 pct. af svinegødningen fremover med fordel afbrændes. Besvarelsen af spørgsmålet skal ses i det lys.

Danmarks JordbrugsForskning har om spørgsmålet oplyst følgende, hvortil jeg skal henholde mig:

»Under forudsætning af, at 50 pct. af NO_x udslippene afsættes på Danmarks landareal, vil den gennemsnitlige belastning forøges med 2,2 kg kvælstof pr. ha og år, og der vil kunne være tale om en ret betydelig påvirkning af naturen. Det skal dog bemærkes, at en så stor lokal afsætning næppe er realistisk i praksis.«

Forudsætningen om, at 50 pct. af NO_x-udslippene afsættes på Danmarks landareal, som indgår i det stillede spørgsmål, skal ses i sammenhæng med besvarelsen af spørgsmål 4.«

Opmærksomheden henledes på, at reglerne i affaldsforbrændingsbekendtgørelsen om emissioner vil gælde for afbrændingsanlæg for gyllefiber. Endvidere henvises til besvarelse af spørgsmål 10.

Spørgsmål 12:

Hvordan forklarer ministeren, at han vil nedsætte affaldsforbrændingsafgiften på ressourcen husdyrgødning, som har en lang række gavnlige effekter på jordens muldopbygning og biodiversitet?

Svar:

Affaldsafgiften henhører under Skatteministeriet. Skatteministeriet har givet følgende svar, hvortil jeg skal henholde mig:

»Regeringen nedsatte ultimo marts 2005 en tværministeriel arbejdsgruppe under Fødevareministeriet, som i sin rapport af 1. juni 2005 har afdækket de eksisterende barrierer for at anvendelse af fiberfraktionen af husdyrgødning som brændsel til energiproduktion.

Rapporten indeholder en udredning af de lovgivningsmæssige barrierer for anvendelsen af fiberfraktionen og analyser af miljømæssige og økonomiske fordele og ulemper ved at separere og anvende fiberfraktionen af husdyrgødning som brændsel til energiproduktion.

Analyserne viste, at der under visse forudsætninger (bl.a. harmonikravet og håndtering af fraktionerne) er miljømæssige gevinster forbundet med at afbrænde fiberfraktionen fra husdyrgødning i de egne af landet, der har en meget stor husdyrtæthed. Ved afbrændingen koncentrerer gødningens fosforindhold i asken, og overskuddet af fosfor kan lettere transporteres til et område med underskud af fosfor, og dér erstatte fosfor indkøbt i form af handelsgødning. Ved afbrænding af fiberfraktionen vil en del af kvælstoffet i husdyrgødningen afbrændes, og det giver mulighed for en reduktion af kvælstofudvaskningen. Hermed kan husdyrproduktionen i disse egne opretholdes med mindsket miljøbelastning eller eventuelt udbygges inden for rammerne af harmonikravet.

Hovedkonklusionen fra arbejdsgruppens rapport var, at afbrænding af fiberfraktionen efter separering er lønsom såvel ud fra driftsøkonomiske som samfundsøkonomiske kriterier. Det gælder i forhold til en reference, hvor fiberfraktionen transporteres uden for området og anvendes til gødningsformål, men i høj grad også, hvis referencen er reduktion af husdyrhold. En afbrændingsmulighed for fiberfraktionen vil antagelig bidrage til at fremme udbygningen med biogasanlæg, hvorved der fås en CO₂ neutral energiproduktion samtidig med at væsentlige problemer ved gødningshåndteringen bliver løst. Afbrænding vil især være aktuel i husdyrtætte områder og i miljøfølsomme områder, hvor der er behov for at reducere fosforoverskud og kvælstofudvaskning af hensyn til beskyttelse af især sårbare vandområder. Med det nuværende afgiftsniveau betyder affaldsafgiften imidlertid, at der ikke etableres anlæg, hvor husdyrgødning anvendes som brændsel til energiproduktion.

Arbejdsgruppen konkluderer endvidere, at afbrænding af fiberfraktionen til energiproduktion, med uændret husdyrproduktion:

- Vil kunne bidrage til en begrænsning af potentialet for udledning af fosfor og reduktion af udledning af kvælstof i de områder, der leverer husdyrgødning til separerings- og afbrændingsprocessen.
- Ved fortrængning af fossilt brændstof vil have en positiv virkning for bestræbelserne på at reducere emission af drivhusgasser.
- Vil kunne bidrage til en betydelig reduktion af lugtgener ved lagring og udbringning i marken af husdyrgødning.

Afbrænding af fiberfraktioner af husdyrgødning betyder dog samtidig, at dyrkningsjorden undrages for det bidrag af organisk stof (humus), der tilføres med ubehandlet husdyrgødning. Den reducerede tilførsel af organisk stof kan medføre et fald i udbyttepotentialet, som er vanskelig at kvantificere.

På ovenstående baggrund undersøger Skatteministeriet for øjeblikket mulighederne for at gennemføre en lempelse i affaldsafgiften for afbrænding af husdyrgødning.«

Spørgsmål 19:

Under hvilke betingelser, vil ministeren udnytte sin bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kvælstof i uforarbejdet husdyrgødning kan fratrækkes i gødningsregnskabet?

Svar:

Spørgsmålet er forstået således, at der spørges til ministerens planer med at udnytte den i lovforslaget foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om fradrag i gødningsregnskabet af kvælstof fra uforarbejdet husdyrgødning *afbrændt i et forbrændingsanlæg*.

Sigtet med at åbne for, at uforarbejdet husdyrgødning kan afbrændes til energiformål er at fjerne én af barriererne for anvendelse af nye miljøteknologier. Mit udgangspunkt er, at fastsættelsen af de nærmere regler for, hvornår og under hvilke betingelser man skal kunne fratække afbrændt kvælstof i gødningsregnskabet, skal have til formål at sikre miljøet.

Spørgsmål 32:

Hvis afbrænding resulterer i, at næringsværdi i gødningen ikke udnyttes, vil dette så ikke resultere i en forøget anvendelse af handelsgødning?

Svar:

Danmarks JordbrugsForskning har oplyst følgende, hvortil jeg skal henholde mig:

»Hvis afbrændingen gennemføres under de forudsætninger, som er lagt til grund i rapporten af 1. juni 2005 om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning, i form af at fjerne et overskud af fosfor og dermed sikre, at der kun tilføres den fosformængde, som planterne har behov for, kan der blive behov for at tilføre mere kvælstof med handelsgødning. Denne mængde svarer til ca. 20 pct. af husdyrgødningens kvælstofindhold, som er den andel, der indgår i fiberfraktionen. Muligheden for, at denne mertilførsel af handelsgødning vil finde sted, er naturligvis betinget af, at dette kan ske uden at overskride bedriftens kvælstofkvote.«

Spørgsmål 33:

Ministeren bedes forklare, hvorvidt lovforslaget på nogen måde vil påvirke lugtgenerne fra staldene, jf. rapporten fra arbejdsgruppen om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning, hvoraf det på side 11 fremgår: »Endelig vil afbrænding af fiberfraktionen have en positiv effekt på ammoniakfordampningen og reducere lugtgenerne for omgivelserne, med mindre afbrændingen giver mulighed for at øge produktionen svarende til den mængde kvælstof, der fjernes med fiberfraktionen«?

Svar:

Afbrænding af husdyrgødning vil ikke påvirke emissionerne, og dermed lugtgener, fra staldanlæg. Afbrænding af husdyrgødning kan imidlertid reducere tabet fra lagre og udbringning. Ved en evt. udvidelse af produktionen vil der naturligvis kunne forekomme en øget emission fra staldanlæg, hvis der ikke træffes særlige foranstaltninger i selve staldanlæggene.

Spørgsmål 39:

Påtænker regeringen en tilsvarende ændring af Miljøministeriets husdyrgødningsbekendtgørelse således, at der sker en samordning med harmonireglerne?

Svar:

Miljøministeriet har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Regeringen besluttede i juni 2005, at afbrænding af fiberfraktionen skal gøres lovlig. Miljøministeren vil som følge heraf ændre husdyrgødningsbekendtgørelsen, således at afbrænding af fiberfraktionen fra husdyrgødning tillades på vilkår fastsat i bekendtgørelsen. Stillingtagen til om det skal tillades at afbrænde andre former for husdyrgødning, afventer resultatet af den iværksatte analyse af fordele og ulemper ved afbrænding af øvrige dele af tørstofholdig husdyrgødning.

Det er regeringens holdning, at gevinsten forbundet med anvendelse af ny teknologi skal tilfalde både erhvervet og miljøet. Når resultatet af arbejdsgruppens seneste analyse foreligger, vil der blive taget stilling til konkrete ændringer, der skal foretages af husdyrgødningsbekendtgørelsen.«

Spørgsmål 40:

Hvis kvælstof i forarbejdet husdyrgødning forbrændes og fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab vil det så medføre, at jordbrugsvirksomheden kan udvide produktionen svarende til reduktionen i gødningsregnskabet, eller vil reduktionen i gødningsregnskabet udelukkende komme miljøet til gode?

Svar:

Ved beregning af kvælstofforbruget på en registreret virksomhed er det efter den gældende lov muligt at fratække kvælstof i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning, der er afsat til en anden registreret jordbrugsvirksomhed, til et biogasanlæg eller til et forarbejdningsanlæg. Det er også muligt at fratække kvælstof, der afsættes til ikke registrerede jordbrugsvirksomheder, når den afsatte mængde er anmeldt og deklareret efter reglerne i gødningsloven, og der betales kvælstofafgift.

Lovforslaget vedrører alene regler for opgørelse af kvælstofforbruget i gødningsregnskabet, mens spørgsmålet om evt. udvidelse af produktionen på den enkelte ejendom og bedrift i særlig grad reguleres af regler i medfør af Planloven, Miljøbeskyttelsesloven samt i et vist omfang Landbrugsloven.

Spørgsmål 55:

Vil ministeren garantere, at eventuelle efterfølgende ændringer i bekendtgørelser ikke medfører, at hele den potentielle miljøgevinst ved indførelse af denne nye teknologi, »spises« op af tilladelser til produktionsudvidelser?

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt miljøministeriet, som oplyser følgende:

»Der henvises til principaftalen af 17. juni 2005 for udrednings- og det lovforberedende arbejde i forbindelse med den nye husdyrlov, hvoraf det bl.a. fremgår, at udgangspunktet er, at den opnåede forbedring skal komme såvel miljøet som produktionen til gode.«

Spørgsmål 56:

Arbejdsgruppens rapport om afbrænding af fraktioner af husdyrgødning taler om miljøeffekter under forudsætning af uændret husdyrproduktion. Vil ministeren beskrive scenarier, der belyser miljøeffekterne, hvis der (eksempelvis som en konsekvens af ændringer i bekendtgørelser) sker en forøget husdyrproduktion?

Svar:

Den positive miljøeffekt af afbrænding af fraktioner af husdyrgødning til energiformål under forudsætning af uændret husdyrproduktion er hovedsagelig knyttet til den reduktion, der potentielt kan opnås mht. reduktion af fosforophobningen og kvælstoftab fra dyrkningsjorden, medens der ikke er nogen ændring af ammoniakfordampning og lugtgener fra staldanlæg.

Der foregår i øjeblikket en lang række af faglige udredninger, der belyser mulighederne for anvendelse af ny teknologi i forbindelse med husdyrproduktion og konsekvenserne heraf. F.eks strategi for bæredygtig udvikling samt udredningsarbejde i forbindelse med miljøministerens landbrugsudspil.

Jeg finder derfor ikke, at der er behov for at igangsætte et nyt selvstændigt analysearbejde.

Jeg henviser i den forbindelse til besvarelsen af spørgsmål 29, 33 og 40.

Spørgsmål 57:

Vil ministeren belyse sammenhængen mellem det foreliggende lovforslag og aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti af 13. januar 2006 om ændring af landbrugsloven?

Svar:

For så vidt angår sammenhængen mellem det foreliggende lovforslag og det kommende forslag til ændring af landbrugsloven, er det hensigten, at der i medfør af landbrugsloven fremover også skal kunne gives mulighed for at få et reduceret arealkrav, svarende til hvad der gælder for gyllesepareringsanlæg, ved andre former for teknisk behandling eller alternativ udnyttelse af husdyrgødningen. Forudsætningen herfor vil imidlertid være, at behandlingen af gyllen anses for at være hensigtsmæssig ud fra en miljømæssig og samfundsmæssig betragtning.